

بررسی تاثیر آموزش مبتنی بر یادگیری مشارکتی بر پرورش خلاقیت دانش آموزان

فاطمه بساطی^۱

۱- کارشناسی ارشد علوم تربیتی گرایش تکنولوژی آموزشی، آموزگار ابتدایی، آموزش و پرورش ناحیه یک سنندج

چکیده

امروزه جامعه بیش از هر زمان دیگری به افراد هوشمند و خلاق نیاز دارد. هر قدر جهانی که در آن زندگی می کنیم پیچیده تر می شود، نیاز به شناسایی و پرورش ذهن های خلاق و آفریننده بیشتر و شدیدتر می شود. به همین دلیل در شرایط کنونی مسئله خلاقیت از مهم ترین مسائل در قلمرو روانشناسی آموزشگاهی است. خلاقیت ها، یک فرایند ذهنی است که به وسیله آن یک فرد، انگاره های جدید یا دست آورده های نوین می آفریند و یا انگاره ها و دست آورده های موجود خود را به گونه ای باز ترکیب می کند که برای خودش جدید است. با توجه به هدف این پژوهش که به دنبال بررسی تاثیر آموزشی مبتنی بر یادگیری مشارکتی بر پرورش خلاقیت دانش آموزان می باشد. از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش، توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه مورد مطالعه پژوهش را دانش آموزان ابتدایی شهر سنندج که در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ مشغول به تدریس هستند تشکیل داد. ابزار گردآوری داده ها شامل پرسشنامه عابدی (۱۳۸۷) بود که پایایی آن از طریق روش کودر ریچاردسون محاسبه شد که در پیش آزمون و پس آزمون به ترتیب ۰/۷۶ و ۰/۸۲ بود و روایی آن از طریق نظرخواهی از معلمان مدرسه تأیید شد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون های آماری کولموگراف اسمیرونوف، همبستگی پیرسون، آزمون t همبسته استفاده گردید. نتایج نشان داد، نمره میزان خلاقیت دانش آموزان در پیش آزمون ۳۹/۱۸ بود که در پس آزمون به ۵۰/۲۵ افزایش یافته است و این افزایش از نظر آماری نیز معنادار می باشد ($p=0/006$). در واقع بین دانش آموزانی که با روش مبتنی بر یادگیری مشارکتی آموزش دیده اند با دانش آموزانی که این آموزش را ندیده اند در میزان پرورش خلاقیت آن ها تفاوت معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: یادگیری مشارکتی، خلاقیت، دانش آموزان، ابتدایی.

۱- مقدمه

امروزه با تحولات صنعت و تکنولوژی، نوآوری های اجتماعی و تغییر کتاب های درسی، توجه متخصصان تعلیم و تربیت به خلاقیت و پرورش آن در فراگیران، در حال افزایش است. در سال های اخیر، روانشناسان نشان دادند که خلاقیت تنها یک ویژگی فردی نیست بلکه می تواند از شرایط و موقعیت و بستر خاص تأثیر پذیرد. در این شرایط، لازم است موقعیت ها و بسترهای مشارکت بین افراد فراهم شود تا بتواند تأثیر مثبت بر خلاقیت بگذارد. خلاقیت یک توانایی همگانی است که هم ناشی از عوامل مختلف فردی و شخصیتی است، هم عوامل اجتماعی. هر چند توانایی تفکر خلاق به طور بالقوه و به نحو فطری در انسان به ودیعه نهاده شده است اما ظهور آن مستلزم آموزش و پرورش است. یکی از مکان های پرورش و رشد خلاقیت، مدرسه است (احمدی و همکاران، ۱۳۹۷). هنگامی که کودک وارد مدرسه می شود فرآیند اجتماعی شدن در محیط آموزشی شروع می شود. عوامل بسیار زیادی چون: تکالیف زیاد، تأکید بر حفظ دروس، اجرای برنامه های هماهنگ، عدم توجه